

Brüssel, 11. aprill 2022
(OR. en)

8121/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0105(COD)

ENV 341
COMER 43
SAN 218
AGRI 150
MI 282
COMPET 234
CONSOM 91
IND 114
ENT 49
CODEC 482
IA 41

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	6. aprill 2022
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 157 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS tööstuskäitiste keskkonnaandmete esitamise ja tööstusheite portaali loomise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 157 final.

Lisatud: COM(2022) 157 final

EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 5.4.2022
COM(2022) 157 final

2022/0105 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

tööstuskäitiste keskkonnaandmete esitamise ja tööstusheite portaali loomise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2022) 169 final} - {SWD(2022) 111 final} - {SWD(2022) 112 final} -
{SWD(2022) 113 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Määrusega (EÜ) nr 166/2006¹ (edaspidi „määrus“) loodi Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister (E-PRTR), s.o üleeuroopaline register, mille kaudu üldsus saab juurdepääsu liidus, Islandil, Liechtensteinis ja Norras asuvate tööstusrajatiste peamistele keskkonnaandmetele. Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister sisaldab andmeid, mida igal aastal esitavad ligikaudu 30 000 tööstusrajatist, hõlmates 65 majandustegevust kogu liidus. Määrusega rakendatakse 2006. aasta saasteainete heite- ja ülekanderegistrite Kiievi protokolli (edaspidi „protokoll“),² mis jõustus 2009. aastal. See on ainus õiguslikult siduv rahvusvaheline õigusakt, mis käsitleb saasteainete heite- ja ülekanderegistreid.

Liikmesriigid saadavad igal aastal komisjonile aruande, mis sisaldab tööstusrajatiste käitajate esitatud andmeid iga rajatise heidete ja ülekannete kohta. Seejärel avaldab komisjon need andmed Euroopa Keskkonnaameti abiga avalikul veebisaidil.

Määruse tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, ühtsust ja ELi lisaväärtust hinnati komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames³. Hindamisel analüüsiti Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri kasulikkust ning võimalust seda lihtsustada ja vähendada õigusliku reguleerimisega seotud kulusid ja koormust. Hindamisel põhinevas komisjoni teises aruandes määruse rakendamise kohta⁴ järeldati järgmist.

- Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister on osutunud keskseks teadmusbaasiks Euroopa tööstustegevusest tuleneva heite kohta. See sisaldab lihtsalt kättesaadavaid ja kvaliteetseid andmeid. See annab üldsusele juurdepääsu väärtuslikule teabele, toetades keskkonnavalaste otsuste tegemist.
- Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrit saab veelgi täiustada ja tõhusamaks muuta, viies selle kooskõlla teistes keskkonnavalastes õigusaktides sätestatud aruandluskohustustega ning lisades sinna täiendava taustteabe.

Rakendamisaruande järelmeetmetena viidi ellu mitu algatust.

- Loodi tööstusheidete portaali⁵ (edaspidi „portaal“). Portaal sisaldab Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määruse alusel igal aastal esitatavaid andmeid

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. jaanuari 2006. aasta määrus (EÜ) nr 166/2006, mis käsitleb Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri loomist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 91/689/EMÜ ja 96/61/EÜ (ELT L 33, 4.2.2006, lk 1).

² ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnavalaste otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni saasteainete heite- ja ülekanderegistrite Kiievi protokoll: <https://unece.org/environment-policy/public-participation/prtrs-protocol-text>.

³ COM(2012) 746 final.

⁴ COM(2017) 810 final.

⁵ <https://industry.eea.europa.eu/>

ning andmeid, mis esitatakse kooskõlas direktiiviga 2010/75/EL tööstusheidete kohta (tööstusheidete direktiiv)⁶. Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri veebisaiti asendavasse portaali on koondatud andmed, mis esitatakse tööstustegevuse kohta nimetatud kahe ELi keskkonnavalase õigusakti alusel.

- Seoses täiendava taustteabega kehtestati komisjoni rakendusotsusega 2022/142⁷ ühikud ja mõõtesuured, mis võimaldavad käitajatel esitada igal aastal iga Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrisse kantud rajatise tootmismahu andmed. Tootmismahu andmete esitamine muutub esimest korda kohustuslikuks 2023. aruandeaastal.

Euroopa roheline kokkulepe⁸ on Euroopa majanduskasvu strateegia, mille eesmärk on saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalne roheline ringmajandus. Selles tunnustatakse vajadust sügavalt ümberkujundava poliitika järele, et optimeerida ressursside kasutamist ja vähendada saastet. Komisjon on võtnud kohustuse vaadata läbi ELi õigusnormid, et vähendada suurtest tööstuskäitistest tulenevat saastet. Ta vaatab õigusakti läbi ja uurib, kuidas viia see täielikult vastavusse rohelise kokkuleppe nullsaaste eesmärgiga ning selle kliima-, energia- ja ringmajanduse põhimõtetega, pidades silmas sellest tulenevat kasu nii rahvatervisele kui ka elurikkusele.

Tööstusheidete direktiiv ja määrus on teineteist täiendavad õigusaktid, mille eesmärk on jälgida tööstuse keskkonnamõju:

- tööstusheidete direktiivis on sätestatud juhtimis- ja kontrollieeskirjad liidu suurimatest tööstus- ja loomakasvatuskäitistest tuleneva saaste järkjärguliseks vähendamiseks, säilitades samas konkurentsipõhised võrdsed võimalused;
- määrus aitab jälgida saaste vähendamiseks võetud meetmeid, parandades üldsuse teavitamist käitiste tulemustest.

Lisaks tehti analüüs, et selgitada välja võimalused määrust täiustada, sealhulgas mõjuhinnang. Järgmisena esitatakse mõjuhinnangu peamised järeldused.

- Määruse valdkondlikku kohaldamisala tuleks muuta, et see oleks paremini kooskõlas tegevustega, mis on hõlmatud seotud keskkonnavalaste õigusaktidega. See puudutab eelkõige tööstusheidete direktiivi, kuid ka direktiivi (EL) 2015/2193, mis käsitleb keskmise võimsusega põletusseadmeid, (keskmise võimsusega põletusseadmete direktiiv)⁹ ja nõukogu direktiivi 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (asulareovee direktiiv)¹⁰. Täiendava ühtlustamise huvides tuleks tegevusest teatada käitise tasandil (nagu on ette nähtud neis teistes õigusaktides), mitte rajatise tasandil.

⁶ ELT L 334, 17.12.2010, lk 17.

⁷ Komisjoni rakendusotsus 2022/142, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/1741 seoses tootmismahu käsitleva aruandlusega ja parandatakse seda rakendusotsust (ELT L XXX, XX.XX.XXXX, lk XX).

⁸ COM(2019) 640 final.

⁹ ELT L 313, 28.11.2015, lk 1.

¹⁰ EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40.

- Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määrus peaks hõlmama kõiki asjaomaseid saasteaineid. See tähendab, et määruse II lisasse tuleks lisada teatavad saasteained, sealhulgas:
 - veepoliitika raamdirektiivis 2000/60/EÜ¹¹ ja pinnaveedirektiivis 2008/105/EL¹² loetletud prioriteetsed ained;
 - määruses (EÜ) nr 1907/2006 (REACH)¹³ nimetatud väga ohtlikud ained;
 - ained, mis on hõlmatud põhjavett ja õhukvaliteeti käsitlevate ELi õigusaktidega, sealhulgas põhjavee direktiiv,¹⁴ välisõhu kvaliteedi direktiiv¹⁵ ja direktiiv 2004/107/EÜ teatavate saasteainete sisalduse kohta välisõhus¹⁶.
- Selleks et tagada kooskõla ELi ringmajanduse ja CO₂ heite vähendamise tegevuspõhimõtetega ning võimaldada Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri andmete paremat keskkonnavalast võrdlemist, peaksid käitajad esitama tootmismahutude andmed ja täiendavad andmed, eelkõige andmed ressursside (energia, vee ja toorainete) kasutamise kohta.
- Samuti tuleks praegu määruse rakendamist mõjutavate puuduste kõrvaldamiseks:
- ajakohastada analüüsimeetodeid, mida käitajad kasutavad, et teha kindlaks heited ja ülekanded väljapoole tegevuskohta;
- paluda käitajatel oma pädevatele asutustele esitatavas aruandes sõnaselgelt kinnitada, et asjaomase saasteaine heide või jäätmete või reovee ülekanne väljapoole tegevuskohta jääb alla kohaldatavaid aruandluskünniseid;
- lubada liikmesriikidel esitada teatavad andmed loomakasvatustevõtjate eest, kellel võivad puududa ressursid täpsete andmete esitamiseks.

Euroopa rohelises kokkuleppes kinnitati määruse läbivaatamise vajadust ning see vaadatakse läbi samal ajal tööstusheidete direktiiviga. See tagab nimetatud kahe õigusakti üldise kooskõla ja tõhususe.

Võttes arvesse, millist laadi ja kui suured muudatused tuleks määrusesse teha, ning vajadust suurendada kooskõla ja õigusselgust, tuleks määrus käesoleva ettepanekuga kehtetuks tunnistada ja asendada, võttes samas üle sellest tulenevad sisulised kohustused, kui see on vajalik.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Määrus on seotud paljude teiste ELi keskkonnavalaste õigusaktidega, kuna see hõlmab paljusid erinevaid agrotööstuskäitisi ja asjaomaseid aineid, sealhulgas kasvuhoonegaase. Määrus on

¹¹ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.

¹² ELT L 348, 24.12.2008, lk 8.

¹³ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

¹⁴ ELT L 372, 27.12.2006, lk 19.

¹⁵ ELT L 152, 11.6.2008, lk 1.

¹⁶ ELT L 23, 26.1.2005, lk 3.

seotud saastet käsitlevate õigusaktidega, nt tööstusheidete direktiivi, keskmise võimsusega põletusseadmete direktiivi, asulareovee direktiivi ja nõukogu direktiiviga 1999/31/EÜ prügilate kohta (prügiladirektiiv)¹⁷. Samuti on see seotud ELi õigusaktidega, mis käsitlevad keskkonnanäelementide (sh pinnavee, põhjavee ja välisõhu) kaitset saasteainete heidete eest, sest eralduvad saasteained võivad mõjutada nende elementide seisundit.

Määrus on seotud ka kliimat käsitlevate õigusaktidega, sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemi käsitleva direktiivi¹⁸ ja jõupingutuste jagamise määrusega¹⁹.

Euroopa esimene saasteainete register, Euroopa saasteainete heitkoguste register (EPER)²⁰ loodi esimese tööstussaaste kontrolli käsitleva ELi õigusaktiga: saastuse kompleksset vältimist ja kontrolli käsitleva direktiiviga (IPPC direktiiv²¹). EPERi eesmärk oli anda teavet peamiste heidete kohta, mis tulenesid IPPC direktiiviga reguleeritud tegevustest.

Nüüd on aga mõlema õigusakti muutmise tõttu tekkinud erinevused tööstusheidete direktiivi õigusraamistiku ja heidete loetelu vahel. 2006. aastal sai EPERist seoses protokollis sätestatud ELi kohustuste täitmisega Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister. 2010. aastal laiendati tööstusheidete direktiivi kohaldamisala suuremale arvule tegevustele, kui IPPC direktiiv hõlmab. Selle tulemusel vähenes kooskõla tööstusheidete direktiivi agrotööstuslike tegevuste õigusraamistiku ja selle peamise järelevalvevahendi – käesoleva määruse – vahel. 2015. aastal lisati keskmise võimsusega põletusseadmete direktiivi väiksemate põletuskäitiste regulatiivne kontroll, kuid seda ilma heidete loetelu nõudeta.

Selleks et määrus toetaks tööstusheidete direktiivi rakendamist, tehakse ettepanek muuta määruse I lisa, et laiendada selle kohaldamisala kõigile tööstusheidete direktiiviga hõlmatud tegevustele ja teatavatele väiksematele põletuskäitistele. Heidete loetelu loomisega toetab Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister ka asulareovee direktiivi ja prügiladirektiivi rakendamist.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Euroopa rohelises kokkuleppes on konkreetselt mainitud määruse läbivaatamist. Läbivaatamine aitab ka ellu viia ELi eesmärki saavutada 2050. aastaks nullsaaste,²² esitades andmeid õhku, vette ja pinnasesse sattuvate agrotööstuse heidete kohta. Koos määrusega seotud teiste ELi keskkonnanäelementide õigusaktidega aitab määruse läbivaatamine vähendada saastet tasemeni, mida ei peeta tervist ja looduslikke ökosüsteeme kahjustavaks. Samuti järgitakse meie planeedi taluvuspiire, kõrvaldades seega keskkonnast mürgisuse.

¹⁷ EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/842, milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, ning millega muudetakse määrust (EL) nr 525/2013 (ELT L 156, 19.6.2018, lk 26).

²⁰ Komisjoni 17. juuli 2000. aasta otsus 2000/479/EÜ Euroopa saasteainete heitkoguste registri (EPER) rakendamise kohta saastuse kompleksset vältimist ja kontrolli (IPPC) käsitleva nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (IPPC) artikli 15 kohaselt (EÜT L 192, 28.7.2000, lk 36).

²¹ Nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiiv 96/61/EÜ saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta (EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26).

²² COM (2021) 400 final.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Kavandatud õigusakti peamine eesmärk on seotud keskkonna ja inimeste tervise kaitsega. Seetõttu on kavandatava määruse õiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Protokollile on alla kirjutanud nii EL kui ka üksikud liikmesriigid. Kuna protokoll hõlmab võimalust valida, kas rakendada mõnda õigusnormi või mitte (nt saab tegevused kindlaks määrata kas võimsuse või töötajate arvu künnist kasutades), lähtutakse määruses üldisest lähenemisviisist ja tagatakse selle ühetaoline kohaldamine kogu ELis.

Määrus annab ka lisaväärtust, sest selle tulemusel on välja töötatud ELi suunised,²³ mis sisaldavad eeskirju ja nõuandeid andmete kogumise, kvaliteedi tagamise ja esitamise kohta. Need suunised muudavad andmed ühtlasemaks ja lihtsustavad liikmesriikide andmete võrreldavust.

Euroopa Keskkonnaamet teeb täiendavaid kvaliteedi tagamise kontrole. See aitab muuta andmed täielikumaks ja täpsemaks. Nende ELi tasandi kontrollide käigus tehakse kindlaks probleemid, mis seejärel lahendatakse riigi tasandil, mida ilma Euroopa registrita teha ei saaks.

Ka ELi eksperdirühmad, töörühmad ja analüütilised aruanded toetavad liikmesriike ja aitavad neil hallata oma riiklikke registreid.

Üldsuse jaoks annab määrus märkimisväärset ELi lisaväärtust, võimaldades hõlpsasti võrrelda ELi eri tööstusharude heiteandmeid ja pakkudes kumulatiivseid ELi heiteandmeid. 27 erinevast riiklikust registrist oleks neid andmeid palju keerukam koguda ja kombineerida.

Seetõttu pakub määrus märkimisväärset lisaväärtust võrreldes sellega, mida saaks saavutada 27 riigi eraldi meetmetega, ning määruse reguleerimisese õigustab endiselt ELi meetet.

• Proportsionaalsus

Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri kulusid ja sellest saadavat kasu on raske mõõta. Sellest hoolimata on sidusrühmade hinnangul Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri kulud suhteliselt väikesed võrreldes selle olulise panusega andmete läbipaistvusse ja üldsuse osalemisse.

²³ Suunised Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri rakendamiseks (2006) (https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/e-prtr/pdf/et_prtr.pdf).

Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määruse ebatõhus artikkel 16 on juba välja jäetud – selle kohaselt pidid liikmesriigid Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määruse üldisest rakendamisest aru andma iga kolme aasta järel.

- **Vahendi valik**

Kuigi määrus (EÜ) nr 166/2006 on käesoleva ettepaneku lähtepunkt, on asjakohane tunnistada see õigusselguse huvides kehtetuks ja asendada. III lisa sisaldab vastavustabelit. Kuna ettepaneku eesmärk on tunnistada kehtetuks ja asendada ELi määrus, esitatakse ettepanek määrusena.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

2017. aastal toimunud õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi kohasel määruse hindamisel leiti, et see on otstarbekohane ning võtab arvesse olulisi ELi keskkonnavalaseid õigusakte, kuna sellega tehakse üldsusele kättesaadavaks teave suurtööstuse keskkonnatoime kohta.

Sidusrühmad hindavad Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrit. Nad tunnistavad, et register on hõlpsasti juurdepääsetav ning sisaldab väärtuslikku ja ühtset andmestut ning puudub võrreldav alternatiiv ELi tööstusheidete andmete saamiseks.

Hinnangus ei ole öeldud, kuidas olemasolevat määrust oluliselt täiustada või lihtsustada. Samas tehti kindlaks aspektid, mida võiks täiustada järgmistes valdkondades:

- kuigi tundub, et liikmesriikide head tavad ühtlustuvad, võib olemasolevate ELi suuniste ajakohastamine aidata andmeid ühtsemalt tõlgendada;
- Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister oleks tõhusam ja ühtsem, kui see oleks veelgi rohkem kooskõlas teiste, sellega tihedalt seotud keskkonnavalaste aruandluskohustustega;
- liikmesriikide kohustust esitada iga kolme aasta järel aruanne Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määruse rakendamise kohta ei peetud väga otstarbekaks, mis viitas sellele, et lihtsustamiseks võimalusi veel on;
- täiendavate taustandmete lisamine olemasolevasse Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrisse suurendaks selle kasulikkust keskkonnavalaste tervikliku allikana.

Määruse mõjuhinnang valmis 2021. aastal ja selles käsitletakse üksikasjalikumalt järgmisi küsimusi.

- **Õigusakti ebatõhusad aspektid:** kuidas käsitleda valdkondi, kus kehtivad õigusnormid võiksid olla tulemuslikumad ja tõhusamad.
- **Panus ressursitõhususe suurendamise ja tootmise mürgisuse vähendamise:** teha kindlaks määrusesse lisatavad võimalikud uued saasteained, eelkõige viia määrus

paremini kooskõlla keskkonnakvaliteedi standarditega (seoses õhu ja veega) ning REACH määrusega; kaaluda, kuidas saaks määrus kaasa aidata ringmajanduse arendamisele ja säilitamisele, näiteks esitades andmed energia-, vee- ja toorainekasutuse kohta.

- **Panus CO₂ heite vähendamisse:** kuidas saab määrus aidata muuta mitmesugused tööstustegevused süsinikdioksiidi heitkoguste seisukohast tõhusamaks.
- **Valdkondlik kohaldamisala:** teha kindlaks, kas määrusest on välja jäänud olulised keskkonnategevused ning kuidas see on kooskõlas seotud õigusaktidega (eelkõige tööstusheidete direktiivi, keskmise võimsusega põletusseadmete direktiivi ja asulareovee direktiiviga) ja toetab neid.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Esmalt anti tagasisidet komisjoni veebisaidil „Avaldage arvamust!“ avaldatud esialgse mõjuhinna kohta. Konsulteerimine toimus 28. septembrist kuni 26. oktoobrini 2020 ning sellele saadi 37 vastust.

Mõju hindamise osana toimus 13 nädala jooksul, 22. detsembrist 2020 kuni 23. märtsini 2021, avalik konsultatsioon tööstusheidete direktiivi ja määruse läbivaatamise kohta. Selle käigus esitati 24 küsimust, millest neli käsitlesid otseselt määrust. Üldsusel ja organisatsioonidel paluti täita veebiküsimustik ELi küsitlusplatvormil. Konsultatsiooni kohta avaldati teavet veebisaidil „Avaldage arvamust!“ ning sidusrühmi teavitati konsultatsiooni alustamisest ka e-posti teel. Konsultatsioonile vastajad võisid saata ka kirjalikke arvamused.

Konsultatsioonile järgnes sidusrühmade sihtküsitlus. Küsitlusele sai vastata kaheksa nädalat (8. märtsist kuni 30. aprillini 2021); seda tähtaega pikendati kaks nädalat (kuni 14. maini 2021), et saaks esitada rohkem vastuseid. Kutse küsitlusel osalemiseks saadeti e-postiga rohkem kui 800 tööstusheidete direktiivi ja Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri sidusrühmale.

Küsitlusel paluti sidusrühmadel nimetada ja hinnata erinevaid võimalusi. See sisaldas 61 küsimust, mis olid rühmitatud kuue kindlakstehtud probleemivaldkonna kaupa (vt allpool). Mõned küsimused olid mõeldud konkreetsetele sidusrühmadele: liikmesriikide ametiasutused (kõigil haldustasanditel), tööstus (üksikud äriühingud või kutseorganisatsioonid) või muud rühmad (valitsusvälised keskkonnaühendused, tehnilised eksperdid, akadeemikud ja teadlased). Selleks et hõlbustada andmete kogumist ja tagada täielik läbipaistvus, saadeti küsitlus Wordi ja PDF-dokumendina e-posti teel. Kolm tööstusorganisatsiooni ja üks vabaühendus esitasid lisamaterjale, nagu kirjalikud arvamused, selgitavad märkused ja põhisõnumite kokkuvõtted.

Lisaks korraldati 30 vestlust rahvusvaheliste organite, ELi institutsioonide, riiklike ametiasutuste, tööstus- ja kutseorganisatsioonide, vabaühenduste ja muude organisatsioonide esindajatega.

Nimetatud kuue probleemi kohta saadud peamist teavet on kirjeldatud allpool.

1. **Tegevused ja tegevuskünnised.** Enamik vastanutest kõigist sidusrühmadest pidas oluliseks määruks ja tööstusheidete direktiivis nimetatud tegevusvaldkondade ühtlustamist.

Enamik teadlasi, vabaühendusi ja ametiasutusi olid veendunud, et see oleks neile nende töös abiks, samal ajal kui enamik tööstust esindavatest vastanutest arvasid, et see nende praegusi Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistriga seotud ülesandeid ei mõjutaks. Sellist ühtlustamist peeti võimaluseks lihtsustada andmete kogumist ja esitamist ning ühtlustada keskkonnakontrolli tegevust ja andmete kvaliteeti.

2. **Saasteained ja heidetest teatamise künnised.** Vastajatelt küsiti, kui oluliseks nad peavad 52 kindlakstehtud saasteaine lisamist määruse II lisasse. Üldiselt toetati ettepanekut, kuid vastused kajastasid vastanute teadmisi ja asjaomaste saasteainete olulisust vastavas tööstussektoris. Küsitluses osalenud pakkusid välja ka mitu muud saasteainet, mis tuleks lisada.

3. **Teave ringmajanduse arendamisel ja tööstuse CO₂ heite vähendamisel tehtavate edusammude jälgimiseks.** Paljud teadlased, vabaühendused ja ametiasutused pidasid väga oluliseks või üsna oluliseks täiendava taustteabe esitamist energiatarbimise ja energia taaskasutamise/korduskasutamise kohta. Samas pidas seda oluliseks vaid väike osa tööstuse sidusrühmadest, tuues sageli probleemina välja täiendava halduskoormuse.

4. **Aruandlusmeetodid ja andmevoog.** Enamik vastanutest kõigist sidusrühmadest leidis, et mõnes tööstussektoris on oluline või vähemalt mõnevõrra oluline võimaldada ülalt-alla suunatud aruandluses (liikmesriikidepoolset) paindlikkust. Aruannete esitamise tähtaegade lühendamise kohta märkisid paljud tööstuse sidusrühmad, et andmete kvaliteet on olulisem kui andmete esitamise kiirus.

5. **Juurdepääs Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri teabele.** Teadlased, vabaühendused, ametiasutused ja üldsus toetasid nõuet, et heitest tuleb teatada „allrajatise tasandil“. Tööstuse esindajad toetasid seda vähem, sest nad olid veendunud, et see mõjutaks oluliselt nende töökoormust.

6. **Hajureostusallikatest ja toodetest tulenevad heited.** Kõik vastanud leidsid, et pakutud võimalused aitaksid parandada praegust Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri teavet hajureostusallikatest tuleneva heite kohta, toetades eelkõige standarditud vorme ja heitekoefitsiente. Enamik tööstuse sidusrühmi pidas toodetest tulenevat heidet ebaoluliseks, samal ajal kui teadlased, vabaühendused ja ametiasutused pidasid seda üsna oluliseks või väga oluliseks.

- **Mõjuhindang**

20. veebruaril 2021 esitas õiguskontrollikomitee reservatsioonidega positiivse arvamuse. Arvamus avaldatakse pärast seda, kui komisjon on käesoleva ettepaneku vastu võtnud²⁴. Vahepeal on talituste töödokumenti muudetud, et võtta arvesse õiguskontrollikomitee järeldusi.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kooskõlas komisjoni kohustusega tagada parem õigusloome koostati käesolev ettepanek kaasavalt, järgides täieliku läbipaistvuse ja sidusrühmade pideva osaluse põhimõtteid, võttes

²⁴ <https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/>

nõuetekohaselt arvesse nii väljastpoolt saadud tagasisidet kui ka väliskontrolli, et tagada ettepanekus õige tasakaal.

Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrit on tunnustatud kui ühtlustatud ja sidusa aruandluse parimat tava²⁵. Kuigi see piirab edasise ühtlustamise võimalusi, on ettepanekud kavandatud halduskoormuse minimeerimiseks.

Rajatise tasandi asemel käitise tasandi aruandlusega tagatakse täielik sidusus direktiivi 2010/75 kohase aruandlusega ning vähendatakse seega halduskoormust, mis on tingitud aruandlusest tööstusettevõtete tegevuskohtade eri tasandite kohta.

Lihtsustatud ülalt-alla suunatud aruandlus loomakasvatuse ja vesiviljeluse puhul vähendab loomakasvatuse- ja vesiviljelusettevõtete halduskoormust 11,8 miljoni euro võrra aastas ning avaliku halduse koormust 0,67 miljoni euro võrra.

Kuna kehtivat Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määrust (EÜ) nr 166/2006 tuleb oluliselt muuta, tunnistatakse see kehtetuks ja asendatakse uue määrusega, et tagada õiguskindlus, selgus ja läbipaistvus.

- **Põhiõigused**

Ettepanekuga austatakse põhiõigusi, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi. Samuti toetab see õigust kõrgetasemelisele keskkonnakaitsele kooskõlas harta artiklis 37 sätestatud kestliku arengu põhimõttega²⁶.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek mõjutab komisjoni ja Euroopa Keskkonnaameti inim- ja haldusressursside eelarvet. Üksikasjad on esitatud lisatud finantsselgituses.

Komisjonil tuleb teha rohkem tööd määruse ulatuslikuma kohaldamisala (st laiem valdkondlik hõlmatus) ja intensiivsemate meetmete rakendamiseks (nt täiendavad tegurid, nagu ressursikasutus ja aruandlus käitise tasandil). Ta teeb seda tööd vastavalt praegusele ressurside jaotusele.

Euroopa Keskkonnaamet toetab komisjoni, hallates tööstusheite portaali (edaspidi „portaal“) ja rakendades praktilist korda, et võtta arvesse laiemat kohaldamisala ja intensiivsemaid meetmeid. Selleks on vaja kokku kahte täiendavat täistööajaga töökohta.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Saasteainete koguheitel sektorite kaupa, mis põhinevad käitajate poolt Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrisse esitatud andmetel, jäävad põhinäitajateks, mille alusel jälgitakse

²⁵ ELi keskkonnapoliitikaalase aruandluse ja seire toimivuskontroll (SWD(2017) 230 final).

²⁶ ELT C 326, 26.10.2012, lk 391.

edusamme käesoleva algatuse eesmärkide saavutamisel. Täiustatud Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister parandab eri tööstussektorite keskkonnatoime jälgimist.

- Üksikasjalikum aruandlus saasteainete kohta käitise tasandil võimaldab analüüsida peamisi protsesse sektorites, kus keskkonnatoime paraneb või kus selles vallas maha jäädakse.
- Ressursikasutuse aruandluse lisamine võimaldab kindlaks määrata uusi näitajaid materjalide, vee ja energia kasutamise kohta. See võimaldab jälgida ressursitõhususe paranemist.
- Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistriga hõlmatud ainete loetelu regulaarne ajakohastamine võimaldab kindlaks määrata tulevaste või praeguste probleemsete ainete heite näitajad. See omakorda võimaldab jälgida, kuidas nende ainete kasutamist ja haldamist parandatakse.

Need parandused aitavad ka tagada, et seda jälgimist saab tõhusalt kasutada nullsaaste laiemas seire- ja väljavaateraamistikus, mis avaldatakse alates 2022. aastast iga kahe aasta tagant. Andmed õhu-, vee- ja pinnasesaaste kohta, mis on kättesaadavad nullsaaste seire raames, aitavad hinnata tööstusheidete direktiiviga ja määrusega hõlmatud käitistest tuleneva saaste vähenemise mõju.

Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri meetmete puhul hõlmavad põhinäitajad aruandluse õigeaegsust ja täielikkust liikmesriikide, sektorite ja keskkonnaelementide kaupa. Portaali veebistatistika mõõdab üldsuse juurdepääsu tööstusheidete direktiivi ning Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri kombineeritud teabele.

Reaktsiooni seadusandlikele parandustele jälgitakse tööstusheidete direktiivi ja Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri sidusrühmade küsitluste abil.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 sätestatakse reguleerimisese, st tööstusheite portaali (edaspidi „portaal“) loomine uue veebipõhise elektroonilise andmebaasina, millega asendatakse Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister ja mis sisaldab kõiki määruse alusel esitatud andmeid; ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokollide rakendamine; keskkonnateabele juurdepääsu ja keskkonnavalaste otsuste tegemises osalemise hõlbustamine üldsuse jaoks ning suutlikkus paremini hinnata ja mõõta tööstusheidete käsitlevate õigusaktide keskkonnamõju.

Artiklis 2 määratletakse peamised mõisted, et tagada õiguskindlus ja selgus ning määruse õige ja täielik rakendamine. Need määratlused käsitlevad muu hulgas mõisteid „käitis“, „heide“, „ülekanne väljapoole tegevuskohta“, „hajureostusallikad“, „käitaja“. Kooskõla tagamiseks teiste seotud ELi õigusaktidega viidatakse mõne määratluse puhul tööstusheidete direktiivis ja jäätmete raamdirektiivis 2008/98/EL sätestatud määratlustele.

Artiklis 3 täpsustatakse, milliseid andmeid portaal sisaldab, st andmeid, mida käitajad ja liikmesriigid esitavad vastavalt artiklile 5, ning asjakohast täiendavat keskkonnateavet, mida esitatakse muude seotud ELi õigusaktide kohaselt.

Artiklis 4 käsitletakse portaali ülesehitust ja struktuuri ning selles täpsustatakse, et andmed esitatakse nii kokkuvõtlikult kui ka üksikasjalikult, et portaali kasutajad saaksid teha konkreetseid otsinguid, muu hulgas käitiste või tegevuste kaupa. Eesmärk on tagada portaali kasutajatele võimalikult lihtne ja otstarbekas juurdepääs asjakohastele esitatud andmetele.

Artiklis 5 kirjeldatakse andmeid, mis asjaomased I lisas loetletud tööstuskäitiste käitajad peavad igal aastal oma asukohaliikmesriigile esitama. See hõlmab II lisas loetletud saasteainete heidet keskkonda, jäätmete ja reovee ülekannet väljapoole tegevuskohta, ressursside (nt vesi, tooraine) kasutamist, andmete tausta selgitavat teavet (nt aastane tootmismahut) ja seda, kas käitise suhtes kohaldatakse muid seotud ELi õigusakte, näiteks tööstusheidete direktiivi.

Selleks et vältida andmete mitmekordset esitamist, selgitatakse artikli 5 lõike 1 punktis b, et selliste jäätmete ülekannet väljapoole tegevuskohta, mis tuleb kõrvaldada pinnastöötuse või süvainjektsiooni teel, kajastab aruandes heitena pinnasesse ainult selle käitise käitaja, kust jäätmed pärinevad.

Teave heidete ja ülekannete kohta esitatakse kõigi tahtlike, tahtmatute, plaanipäraste ja planeerimata tegevuste aastase kokkuvõttena. Artikli 5 lõikes 1 ja II lisas on sätestatud aruandluskohustuse aluseks olevad läviväärtused. Kui neid läviväärtusi ei ületata, peaksid käitajad sõnaselgelt kinnitama, et nende aastased heited ja/või ülekanded väljapoole tegevuskohta jäävad alla nende läviväärtuste. Selle eesmärk on kõrvaldada rakendamispuudused, st ebaselgus selles, kas käitaja andmed puuduvad seetõttu, et ta on jätnud aruande esitamata, või jäid heited ja ülekanded alla kohaldatavaid aruandluskünniseid. Samamoodi kõrvaldatakse artikli 5 lõikega 3 veel üks rakendamispuudus, mis on seotud käitajate meetoditega, mida nad kasutavad heidete ja väljapoole tegevuskohta ülekannete koguste kindlakstegemiseks, kehtestades selleks kasutatavate meetodite hierarhia: 1) mõõtmine, 2) arvutamine ja 3) hindamine. Selleks et käitajate aruandeid oleks võimalik auditeerida, peaksid käitajad säilitama esitatud teabe aluseks olevaid andmeid viis aastat.

Mõne käitise käitajal ei pruugi olla piisavalt vajalikke ressursse, et teha kindlaks II lisas loetletud saasteainete tahtliku aastase heite kogus. Seetõttu võivad liikmesriigid haldusprotsesside lihtsustamiseks teha selliste heidete kogused kindlaks kodulinna-, sea- ja veisekasvatuskäitiste (I lisa 2. tegevus) ning vesiviljeluskäitiste (I lisa 7. tegevus) käitajate eest.

Liikmesriigid peavad kehtestama ka tähtaja, mille jooksul käitajad peavad esitama andmed oma pädevale asutusele.

Artiklis 6 käsitletakse liikmesriikide iga-aastast aruandlust komisjonile. Andmete esitusviis ja kuupäev, millal liikmesriigid peavad andmed esitama, sätestatakse rakendusaktidega. Sellega seoses jääb kehtima komisjoni rakendusotsus (EL) 2019/1741,²⁷ millega kehtestatakse andmete esitusviis ja aruannete esitamise tähtaeg. Komisjon peaks Euroopa Keskkonnaameti

²⁷ Komisjoni 23. septembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/1741, millega kehtestatakse selliste andmete vorm ja esitamise sagedus, mille liikmesriigid teevad kättesaadavaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 166/2006 (mis käsitleb Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri loomist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 91/689/EMÜ ja 96/61/EÜ) kohase aruandluse jaoks (ELT L 267, 21.10.2019, lk 3).

abiga sisestama liikmesriikide andmed portaali ühe kuu jooksul pärast liikmesriikidelt andmete saamist.

Artiklis 7 käsitletakse aruandlust hajureostusallikatest tuleneva saasteainete heite kohta. Kui selliseid andmeid ei esitata, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte sellise aruandluse algatamiseks.

Artiklis 8 käsitletakse esitatavate andmete kvaliteeti. Käitajad peavad tagama andmete kvaliteedi ja pädevad asutused peavad hindama nende andmete täpsust, terviklikkust, järjepidevust ja usaldusväärsust. Komisjon võib rakendusaktidega vastu võtta asjakohased suunised.

Artiklid 9, 10 ja 11: vastavalt ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioonile, protokollile ja asjaomastele ELi õigusaktidele, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/4/EÜ²⁸ on nende sätete eesmärk tagada:

- i) tasuta veebipõhine avalik juurdepääs portaalis sisalduvatele andmetele, täpsustades samas, et see ei piira ELi õiguses sätestatud keskkonnateabele juurdepääsu piiranguid, nt käitajate ärihuvide ja konfidentsiaalse teabe kaitset;
- ii) üldsuse osalemine portaali edasises arendamises ning
- iii) üldsuse õigus pöörduda kohtu poole seoses keskkonnateabe kättesaadavusega.

Artiklis 12 viidatakse määruse rakendamist toetavate suuniste väljatöötamisele ja regulaarsele ajakohastamisele. Suunistes käsitletakse muu hulgas andmeesituskorda ja esitatud andmete kvaliteedi tagamist.

Artikli 13 kohaselt peavad komisjon ja liikmesriigid suurendama üldsuse teadlikkust portaalist.

Artiklid 14 ja 15: artikliga 14 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte I ja II lisa muutmiseks, et tagada määruse ajakohasus.

Seoses I lisaga annab see võimaluse lisada uusi tööstus- või põllumajandustegevusi, mis märkimisväärselt saasteainete heite või ressursikasutuse tulemusel mõjutavad või võivad mõjutada keskkonda või inimeste tervist. Tegevuste lisamine võib osutuda vajalikuks ka selleks, et kajastada saasteainete heite- ja ülekanderegistrit käsitlevasse protokollit tehtud muudatusi.

Samuti on ette nähtud II lisa ajakohastamine, lisades sinna saasteained, mille suhtes kohaldatakse kemikaale ning vee- ja õhukvaliteeti käsitlevate ELi õigusaktide kohast reguleerivat erikontrolli ning mis võivad ohustada keskkonda või inimeste tervist. Saasteaineid võib olla vaja lisada ka saasteainete heite- ja ülekanderegistrit käsitlevasse protokollit tehtud muudatuste kajastamiseks. Lisaks võimaldab see säte kehtestada aruandluskünnised, mis tagavad I lisa loetletud tegevustest tuleneva saasteainete heite hõlmatus vähemalt 90 % ulatuses.

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

Artiklis 15 sätestatakse nende delegeeritud volituste rakendamise tingimused.

Artiklis 16 käsitletakse komiteemenetlust, täpsustades, et komisjoni abistab komitee ning et kohaldatakse komiteemenetluse määruses (EL) nr 182/2011 sätestatud kontrollimenetlust. Sellega nähakse ette komisjoni rakendusaktide võimalik vastuvõtmine artikli 6 lõike 1 kohase aruannete esitamise kuupäeva ja viisi kehtestamiseks või ajakohastamiseks.

Artiklis 17 sätestatakse kriteeriumid, mida liikmesriigid peavad arvesse võtma määruse sätete rikkumise eest karistuste kehtestamisel, ning kutsutakse liikmesriike üles võtma nõuete täitmist tagamise meetmeid, et rikkumisi ennetada ja avastada.

Artiklid 18, 19 ja 20: artiklis 18 käsitletakse määruse (EÜ) nr 166/2006 kehtetuks tunnistamist ja asendamist. Artiklis 20 sätestatakse jõustumiskuupäev, samal ajal kui artiklis 19 käsitletakse üleminekusätteid kuni jõustumiskuupäevani.

I lisas on loetletud tegevused, mille suhtes määrust kohaldatakse, nimelt:

- käitised, mis tegelevad ühe või mitme direktiivi 2010/75/EL I või Ia lisas nimetatud tegevusega ja ületavad seal sätestatud kohaldatavaid künniseid;
- keskmise suurusega põletuskäitised võimsusega üle 20 MW (megavatti);
- täiendavad tegevused, mida on nimetatud protokollis, kuid ei ole hõlmatud eespool nimetatud õigusaktidega, nimelt allmaakaevandamine (sealhulgas toornafta või gaasi ammutamine), pealmaakaevandamine, suuremad asulareoveepuhastid, vesiviljelus ja laevade ehitus/lammutus või värvimine / värvi eemaldamine.

Selle kohaldamisala eesmärk on saavutada kooskõla teiste ELi keskkonnavalaste õigusaktidega, sealhulgas direktiiviga 2010/75/EL ja direktiiviga (EL) 2015/2193.

II lisas on esitatud loetelu saasteainetest, millest tuleb teatada, ja nendega seotud künnised, mille ületamisel tuleb heitest teatada.

III lisas on esitatud vastavustabel, milles on loetletud määruse (EÜ) nr 166/2006 sätteid ja neile vastavad käesoleva ettepaneku sätteid.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

tööstuskäitiste keskkonnaandmete esitamise ja tööstusheite portaali loomise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²⁹,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³⁰,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr XXX/202X/EL³¹ vastu võetud Euroopa Liidu kaheksanda keskkonnaalase tegevusprogrammi kohaselt peavad komisjon, liikmesriigid, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ning sidusrühmad nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil tulemuslikult rakendama rangeid läbipaistvuse, üldsuse osalemise ja õiguskaitse kättesaadavuse norme kooskõlas UNECE keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooniga³² (edaspidi „Århusi konventsioon“).
- (2) Århusi konventsioonis, mille Euroopa Ühendus nõukogu otsusega 2005/370/EÜ 17. veebruaril 2005 ratifitseeris, tunnistatakse, et suurenenud avalik juurdepääs keskkonnateabele ning sellise teabe levik soodustavad suuremat teadlikkust keskkonnaküsimustest, vaba arvamustevahetust, üldsuse tõhusamat osavõttu keskkonnaasjade üle otsustamises ning kokkuvõttes ka paremat keskkonda.

²⁹ ELT C , , lk .

³⁰ ELT C , , lk .

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus XXX/XXX/XX, mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (ELT L XXX, XX.XX.XX, lk XX).

³² ELT L 124, 17.5.2005, lk 4.

- (3) 2. detsembril 2005. aastal ratifitseeris Euroopa Ühendus nõukogu otsusega 2006/61/EÜ UNECE saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokolli (edaspidi “protokoll”).
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 166/2006³³ loodi protokoll rakendamiseks Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister.
- (5) Komisjoni teises aruandes³⁴ määruse (EÜ) nr 166/2006 rakendamise kohta jõuti järeldusele, et aruandluskohustusi tuleks ühtlustada, uurides täiendavalt koostoimet muude asjakohaste liidu keskkonnaalaste õigusaktidega, mis käsitlevad tööstuskäitistest lähtuvat saastust, sealhulgas eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/75/EL³⁵ ja nõukogu direktiiviga 91/271/EMÜ³⁶. Samuti rõhutati aruandes vajadust uurida võimalusi täiendava taustteabe lisamiseks, et muuta esitatud andmete kasutamine tõhusamaks.
- (6) Komisjoni teatises „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“³⁷ esitati liidu tegevuskava, milles käsitletakse nullsaastet, energeetikat, CO₂ heite vähendamist ja ringmajandust ning toetatakse esitatud teabe tõhusat kasutamist nullsaaste laiemas seire- ja väljavaateraamistikus ning kaheksandas keskkonnameetmete programmis sätestatud seireraamistikus.
- (7) Kooskõlas komisjoni teise aruande järeldustega määruse (EÜ) nr 166/2006 rakendamise kohta töötas komisjon Euroopa Keskkonnaameti (edaspidi „keskkonnaamet“) toetusel 2021. aasta juunis välja tööstusheite portaali (edaspidi „portaal“),³⁸ millega asendatakse Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister ja parandatakse seega koostoimet direktiivi 2010/75/EL kohase aruandlusega.
- (8) Portaal peaks andma avaliku tasuta veebipõhise juurdepääsu lõimitumale ja sidusamale andmekogumile tööstusrajatiste tekitatava keskkonnasurve põhiliikide kohta, sest sellised andmed on kulutõhusad vahendid, mille abil teha keskkonnateemalisi võrdluseid ja otsuseid, soodustada paremat keskkonnatoimet, jälgida suundumusi, tõendada saastuse vähendamisel tehtud edusamme, võrrelda käitisi võrdlusalustega, jälgida vastavust asjakohastele rahvusvahelistele kokkulepetele, panna paika prioriteete ning hinnata liidu ja liikmesriikide keskkonnapoliitika ja -programmide tulemuslikkust.
- (9) Portaal peaks saama kuvada selles sisalduvaid andmeid nii koondatult kui ka koondamata kujul, et kasutajad saaksid teha sihtotsinguid.

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. jaanuari 2006. aasta määrus (EÜ) nr 166/2006, mis käsitleb Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri loomist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 91/689/EMÜ ja 96/61/EÜ (ELT L 33, 4.2.2006, lk 1).

³⁴ COM(2017) 810 final.

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) (ELT L 334, 17.12.2010, lk 17).

³⁶ Nõukogu 21. mai 1991. aasta direktiiv 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.5.1991, lk 40).

³⁷ Komisjoni 12. mai 2021. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Heas seisundis planeet kõigi jaoks: ELi tegevuskava „Õhu, vee ja pinnase nullsaaste suunas“ (COM(2021) 400 final).

³⁸ <https://industry.eea.europa.eu/>

- (10) Aruandlusnõudeid tuleks kohaldada käitise tasandil, et rakendada koostoimet portaali ja tööstuskäitiste tekitatavat keskkonnasurvet kajastavate andmebaaside vahel, kaasa arvatud direktiiviga 2010/75/EL hõlmatud andmebaasid, ning toetada kõnealuse direktiivi rakendamist ja tagada selle rakendamise järjepidevus.
- (11) Selleks, et täita protokolli nõudeid, tuleks aruandlusnõudeid kohaldada kõigi I lisas loetletud tegevusvaldkondade suhtes. Lisaks peaks selleks, et saavutada koostoime liidu asjakohaste keskkonnavaldkondade õigusnormidega, mis mõjutavad tööstuskäitisi, olema käesoleva määruse kohaldamisala samuti kooskõlas direktiivi 2010/75/EL I ja IIa lisas osutatud tööstustegevuse valdkondadega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2015/2193³⁹ hõlmatud valitud tegevusvaldkondadega.
- (12) Selleks, et jälgida tööstuskäitiste keskkonnatoimet, peaks portaali lisatavad andmed hõlmama teatavate saasteainete heidet keskkonda, neid saasteaineid sisaldava reovee ülekandeid väljapoole tegevuskohta ja jäätmete ülekandeid väljapoole tegevuskohta, kui nende saasteainete ja jäätmete kogus ületab asjaomase künnisväärtuse.
- (13) Samuti peaks portaali sisaldama andmeid asjaomaste käitiste vee-, energia ja toormekasutuse kohta, et oleks võimalik jälgida liikumist väga ressursitõhusa ringmajanduse suunas.
- (14) Århusi konventsioonis, mille Euroopa Ühendus nõukogu otsusega 2005/370/EÜ⁴⁰ 17. veebruaril 2005 ratifitseeris, tunnistatakse, et suurenenud avalik juurdepääs keskkonnateabele ning sellise teabe levik soodustavad suuremat teadlikkust keskkonnaküsimustest, vaba arvamustevahetust, üldsuse tõhusamat osavõttu keskkonnaasjade üle otsustamises ning kokkuvõttes ka paremat keskkonda.
- (15) Käitiste käitajad peaksid esitama ka teabe asjaomase käitise tootmismahu, töötajate arvu ja töötundide kohta, samuti teabe heidet põhjustanud õnnetuste kohta, et saasteainete heidet ning jäätmete ja reovee ülekandeid väljapoole tegevuskohta käsitlevaid esitatud andmeid oleks võimalik vaadelda üldises kontekstis.
- (16) Tööstuskäitisi käsitlevale keskkonnateabele juurdepääsu portaali üldist kasu tuleks suurendada, lisades lingid muudele teabevoogudele, mis tulenevad kliimamuutusi, õhu, vee ja pinnase kaitset ning jäätmekäitlust käsitlevatest liidu õigusaktidest, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/18/EL,⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ⁴² ja direktiivi 2010/75/EL kohasest aruandlusest. Selleks, et suurendada portaali väärtust kasutajate jaoks, tuleks see üles ehitada nii, et edaspidi oleks lihtne lõimida teisi asjakohaseid keskkonnanäidmete vooge.

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2193 keskmise võimsusega põletusseadmetest õhku eralduvate teatavate saasteainete heite piiramise kohta (ELT L 313, 28.11.2015, lk 1).

⁴⁰ Nõukogu 17. veebruari 2005. aasta otsus 2005/370/EÜ keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnanäidmete otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 124, 17.5.2005, lk 1).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/18/EL ohtlike ainete seotud suurõnnetuse ohu ohjeldamise ning nõukogu direktiivi 96/82/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 1).

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

- (17) Õiguskindluse huvides tuleks nõuda, et käitiste käitajad sisestaksid nulldeklaratsiooni, kui nende käitiste heide ning jäätmete ja reovee ülekanded väljapoole tegevuskohta jäävad allapoole aruandluskünnist.
- (18) Selleks, et parandada esitatud andmete kvaliteeti ja tagada nende võrreldavus, on asjakohane ühtlustada koguste kindlakstegemise meetodeid, mida käitajad heitest, jäätmete ja reovee ülekannetest väljapoole tegevuskohta ning ressursikasutusest teatamisel peavad kasutama. Seepärast tuleks käitajatelt nõuda, et nad kasutaksid esmajärjekorras mõõtmist kui kõige täpsemat koguse kindlakstegemise meetodit ning kui see ei ole võimalik, siis arvutusi, kusjuures koguse hindamist tuleks kasutada üksnes viimase abinõuna.
- (19) Kuna loomakasvatus- ja vesiviljelusrajatiste käitajatel ei pruugi olla vajalikke vahendeid oma tahtlikult keskkonda lastavate saasteainete koguse täpseks kindlakstegemiseks, peaks liikmesriikidel olema õigus need kogused käitajate asemel kindlaks teha.
- (20) Selleks, et tagada käesoleva määruse sätete ühetaolised rakendamistingimused seoses liikmesriikide aruandlusega, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et kehtestada esitatava teabe liik ja vorm ning aruannete esitamise tähtajad. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴³.
- (21) Võttes arvesse, et kiire juurdepääs keskkonnateabele on liidu kodanike jaoks oluline, on äärmiselt tähtis, et liikmesriigid ja komisjon teeksid andmed avalikult kättesaadavaks nii kiiresti kui tehniliselt võimalik. Selleks ei tohiks aruannete esitamise tähtpäev olla hiljem kui 11 kuud pärast aruandeaasta lõppu, kuigi täpne tähtaeg tuleb kehtestada rakendusaktiga.
- (22) Kui see on asjakohane, peaks portaal hõlbustama ka juurdepääsu hajureostusallikatest pärit heidet käsitlevale teabele, et võimaldada otsustajatel sellist heidet paremini konteksti asetada ja valida kõige tõhusam lahendus saaste vähendamiseks.
- (23) Liikmesriikide esitatud andmed peaksid olema kvaliteetsed, eelkõige mis puudutab nende täpsust, terviklikkust, järjepidevust ja usaldusväärsust. Seepärast peaksid pädevad asutused hindama käitajate esitatud andmete kvaliteeti.
- (24) Avalik juurdepääs liikmesriikide esitatud keskkonnateabele peaks olema piiramatu ja erandid sellest reeglist peaksid olema võimalikud üksnes kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/4/EÜ⁴⁴ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EÜ) nr 1049/2001⁴⁵.

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu ja nõukogu direktiivi 90/313/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 41, 14.2.2003, lk 26).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

- (25) Tuleks tagada üldsuse osalemine portaali edasiarendamises, luues varased ja tõhusad võimalused esitada otsustamisprotsessi tarbeks kommentaare, teavet, analüüse ja arvamusi.
- (26) Selleks, et suurendada portaali kasulikkust ja mõju, peaks komisjon keskkonnaameti toetusel töötama välja suunised, millega toetatakse käesoleva määruse rakendamist.
- (27) Komisjonil peaks olema võimalik ajakohastada tööstuse või põllumajanduse tegevusvaldkondi, mille suhtes kohaldatakse aruandlusnõudeid. Seepärast peaks komisjonil kooskõlas aluslepingu artikliga 290 olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse I lisa muutmiseks, et lisada sinna tegevusvaldkondi, millel on või eeldatavasti on mõju tervisele või keskkonnale, ning viia lisa vastavusse protokolliga muudatustega.
- (28) Peale selle peaks komisjonil kooskõlas aluslepingu artikliga 290 olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse II lisa muutmiseks, et määrata kindlaks aruandluskünnised, lisada saasteaineid, mille suhtes kohaldatakse vee ja õhu kvaliteeti ning kemikaale käsitlevates liidu õigusaktides (sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1907/2006,⁴⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 2000/60/EÜ,⁴⁷ 2004/107/EÜ,⁴⁸ 2006/118/EÜ,⁴⁹ 2008/50/EÜ⁵⁰ ja 2008/105/EL⁵¹) sätestatud konkreetseid reguleerivaid meetmeid, kajastada protokollis tehtud muudatusi seoses saasteainetega, mille kohta tuleb aruanne esitada või vastavate aruandluskünnistega, ning viia kõnealune lisa vastavusse teaduse ja tehnika arenguga.
- (29) Peale selle peaks komisjonil kooskõlas aluslepingu artikliga 290 olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse II lisa muutmiseks, et määrata kindlaks aruandluskünnised, lisada saasteaineid, mille suhtes kohaldatakse vee ja õhu kvaliteeti ning kemikaale käsitlevates liidu õigusaktides (sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 1907/2006,⁵² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 23, 26.1.2005, lk 3).

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19).

⁵⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).

⁵² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus

direktiivid 2000/60/EÜ,⁵³ 2004/107/EÜ,⁵⁴ 2006/118/EÜ,⁵⁵ 2008/50/EÜ⁵⁶ ja 2008/105/EL⁵⁷) sätestatud konkreetseid reguleerivaid meetmeid, kajastada protokollis tehtud muudatusi seoses saasteainetega, mille kohta tuleb aruanne esitada või vastavate aruandluskünnistega, ning viia kõnealune lisa vastavusse teaduse ja tehnika arenguga.

- (30) Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel on eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁵⁸ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (31) Selleks, et tagada käesoleva määruse tõhus rakendamine, peaksid liikmesriigid kehtestama eeskirjad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ja tagama, et neid eeskirju rakendatakse.
- (32) Kuna määrust (EÜ) nr 166/2006 tuleb oluliselt muuta, tuleks see õiguskindluse, selguse ja läbipaistvuse huvides kehtetuks tunnistada ning asendada käesoleva määrusega.
- (33) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt parandada avalikku juurdepääsu keskkonnateabele tervikliku ja ühtse liiduülese elektroonilise andmebaasi loomise kaudu ei saa liikmesriigid piisaval määral saavutada, sest liikmesriikide andmete võrreldavus eeldab kõrget ühtlustatuse astet, ning need eesmärgid on paremini saavutatavad liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttele. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁵³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

⁵⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/107/EÜ arseeni, kaadmiumi, elavhõbeda, nikli ja polütsükliliste aroomaatsete süsivesinike sisalduse kohta välisõhus (ELT L 23, 26.1.2005, lk 3).

⁵⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372, 27.12.2006, lk 19).

⁵⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/50/EÜ välisõhu kvaliteedi ja Euroopa õhu puhtamaks muutmise kohta (ELT L 152, 11.6.2008, lk 1).

⁵⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/105/EÜ, mis käsitleb keskkonnakvaliteedi standardeid veepoliitika valdkonnas ning millega muudetakse nõukogu direktiive 82/176/EMÜ, 83/513/EMÜ, 84/156/EMÜ, 84/491/EMÜ, 86/280/EMÜ ja tunnistatakse need seejärel kehtetuks ning muudetakse direktiivi 2000/60/EÜ (ELT L 348, 24.12.2008, lk 84).

⁵⁸ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (34) Käesoleva määrusega kehtestatud aruandlusnõudeid tuleks kohaldada alates aruandeaastast 2025, et anda liikmesriikidele ja asjaomastele käitajatele piisavalt aega võtta vajalikke meetmeid.
- (35) Selleks, et tagada andmete järjepidevus ja õiguskindlus, tuleks jätkata määruse (EÜ) nr 166/2006 kohaldamist ka aruandeaastal 2024.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1 **Reguleerimisese**

Käesoleva määrusega rakendatakse UNECE saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokoll (edaspidi „protokoll“), kehtestades õigusnormid tööstuskäitiste keskkonnaandmete kogumise ja esitamise kohta, ning luuakse liidu tasandil tööstusheite portaali (edaspidi „portaal“), mis on sellistele andmetele juurdepääsu võimaldav veebipõhine andmebaas.

Artikkel 2 **Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „käitis“ – paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega ja mis võib mõjutada heitkoguseid ja saastust;
- (2) „tegevuskoht“ – käitise geograafiline asukoht;
- (3) „üldsus“ – üldsus direktiivi 2010/75/EL artikli 3 punktis 16 määratletud tähenduses;
- (4) „heide“ – saasteainete keskkonda viimine mis tahes inimtegevuse tagajärjel, kas tahtlikult või juhuslikult, plaanipäraselt või planeerimatult, sealhulgas nende leke, eraldumine, mahavalamine, pinnasesse pumpamine, kõrvaldamine või kaadamine, või ka kanalisatsioonisüsteemi kaudu, ilma reovett lõplikult puhastamata;
- (5) „saasteaine“ – aine või ainete rühm, mis oma omaduste tõttu ja keskkonda viimisel võib olla kahjulik keskkonnale või inimeste tervisele;

- (6) „aine“ – aine direktiivi 2010/75/EL artikli 3 punktis 1 määratletud tähenduses;
- (7) „käitaja“ – käitaja direktiivi 2010/75/EÜ artikli 3 punktis 15 määratletud tähenduses;
- (8) „ülekanne väljapoole tegevuskohta“ – taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks ette nähtud jäätmete või käitlemiseks ette nähtud reovees sisalduvate saasteainete liikumine väljapoole käitise piire;
- (9) „jäätmed“ – jäätmed Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ⁵⁹ artikli 3 punktis 1 määratletud tähenduses;
- (10) „reovesi“ – asula-, olme- ja tööstusreovesi direktiivi 91/271/EMÜ artikli 2 punktide 1, 2 ja 3 tähenduses ja mis tahes muu kasutatud vesi, mille suhtes kohaldatakse liidu õigusakte selles sisalduvate ainete või objektide tõttu;
- (11) „hajureostusallikad“ – sellised paljud väiksemad või hajutatud allikad, kust võib toimuda saasteainete heide pinnasesse, õhku või vette ja mille kombineeritud mõju nendele keskkonnaelementidele võib olla märkimisväärne ning mille puhul ei ole otstarbekas koguda aruandeid iga allika kohta eraldi;
- (12) „pädev asutus“ – riigi ametiasutus või -asutused või mis tahes muu pädev organ või organid, mille liikmesriik on määranud;
- (13) „ohtlikud jäätmed“ – ohtlikud jäätmed direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punktis 2 määratletud tähenduses;
- (14) „taaskasutamine“ – kõik direktiivi 2008/98/EÜ II lisas osutatud toimingud;
- (15) „kõrvaldamine“ – kõik direktiivi 2008/98/EÜ I lisas osutatud toimingud;
- (16) „aruandeaasta“ – kalendriaasta, mille kohta andmeid tuleb koguda.

Artikkel 3 **Portaali sisu**

1. Portaal sisaldab järgmisi andmeid:

- (a) artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud saasteainete heide;
- (b) artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud jäätmete ülekanded väljapoole tegevuskohta ning artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud reovees sisalduvate saasteainete ülekanded väljapoole tegevuskohta;

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

- (c) artikli 5 lõike 1 punktis d osutatud vee-, energia- ja toorainekasutus;
- (d) artikli 5 lõike 1 punktis e osutatud taustteave;
- (e) võimaluse korral artikli 7 lõikes 1 osutatud andmed hajureostusallikatest pärit saasteainete heite kohta.

2. Portaal sisaldab linke järgmistele veebiallikatele:

- (a) liikmesriikides protokollil kohaselt loodud riiklikud saasteainete heite- ja ülekanderegistrid;
- (b) muud liikmesriigi või liidu tasandil loodud olemasolevad avalikud registrid, andmebaasid või veebisaidid, mis võimaldavad juurdepääsu aruandlusnõuetele, mis on sätestatud kliimamuutusi, õhu, vee ja pinnase kaitset ning jäätmekäitlust käsitlevates liidu õigusaktides.

Artikkel 4

Portaali ülesehitus ja struktuur

1. Komisjon teeb portaali avalikult juurdepääsetavaks ja esitab andmed nii koondatult kui ka koondamata kujul, et oleks võimalik otsida järgmiste kategooriate järgi:

- (a) käitis, sh asjakohasel juhul käitise emettevõtja, ja selle geograafiline asukoht, k.a valgla;
- (b) tegevusvaldkond;
- (c) esinemine liikmesriigi või liidu tasandil;
- (d) vajadust mööda saasteaine, jäätmeliik või ressurss;
- (e) keskkonnaelement (õhk, vesi, pinnas), kuhu saasteaine heide on toimunud;
- (f) jäätmete ülekanded väljapoole tegevuskohta ja vajaduse korral selle sihtkoht;
- (g) reovees sisalduvate saasteainete ülekanded väljapoole tegevuskohta;
- (h) hajureostusallikad;
- (i) käitise omanik või käitaja.

2. Portaal kavandatakse võimalikult lihtsa avaliku juurdepääsuga, et andmed oleksid tavapärast töötingimuste korral Internetis pidevalt ja kergesti juurdepääsetavad.

Ülesehituses võetakse arvesse selle võimalikku laiendamist tulevikus ning tagatakse, et selles sisalduvad eelmiste aruandeaastate andmed, vähemalt kümne viimase aruandeaasta kohta.

Artikkel 5

Käitajate aruanded pädevatele asutustele

1. Iga käitise käitaja, kes tegutseb I lisas nimetatud ühes või mitmes tegevusvaldkonnas ja ületab tegevuse käigus kõnealuses lisas märgitud kohaldatavat künnisvõimsust või -tootlikkust, esitab pädevale asutusele igal aastal järgmised andmed, kui need ei ole juba pädevale asutusele kättesaadavad:
 - (a) iga sellise II lisas nimetatud saasteaine heide õhku, vette ja pinnasesse, mille puhul II lisas märgitud kohaldatav künnisväärtus on ületatud;
 - (b) selliste ohtlike jäätmete ülekanded väljapoole tegevuskohta üle 2 tonni aastas või selliste tavajäätmete ülekanded väljapoole tegevuskohta üle 2 000 tonni aastas, mis on ette nähtud direktiivi 2008/98/EÜ I lisas esitatud mis tahes taaskasutamise- või kõrvaldamistoiminguks, välja arvatud pinnastöötlus või süvainjektsioon, märgistades andmed kas tähega „R“ või „D“ vastavalt sellele, kas jäätmed on ette nähtud taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks, ning ohtlike jäätmete riikidevahelise veo korral märkides ka jäätmete taaskasutaja või kõrvaldaja nime ja aadressi ning tegeliku taaskasutamise või kõrvaldamise koha. Jäätmeid, mille puhul rakendatakse selliseid kõrvaldamistoiminguid nagu pinnastöötlus või süvainjektsioon, kajastab aruandes pinnasesse suunatud heitena ainult selle käitise käitaja, kust jäätmed pärit on;
 - (c) käitlemiseks ette nähtud reovees sisalduva, II lisas nimetatud mis tahes saasteaine ülekanded väljapoole tegevuskohta, kui ülekande puhul on ületatud II lisa 1b veerus märgitud künnisväärtus;
 - (d) vee-, energia- ja toorainekasutus;
 - (e) teave, mis võimaldab punktide a–d kohaselt esitatud andmed konteksti asetada, sealhulgas tootmiskaht, töötajate arv, töötundide arv ja teave heiteid põhjustanud õnnetuste kohta;
 - (f) teave selle kohta, kas käitise suhtes kohaldatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ,⁶⁰ direktiivi 91/271/EMÜ, direktiivi 2010/75/EL, direktiivi 2012/18/EL, direktiivi (EL) 2015/2193 või mõnda muud liidu keskkonnaalast õigusakti, mis on kindlaks määratud artiklis 6 osutatud aruandevormis.

⁶⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

2. Kui lõike 1 punktis a osutatud heide või lõike 1 punktis c osutatud saasteainete ülekanded väljapoole tegevuskohta ei ületa II lisas märgitud kohaldatavaid künnisväärtusi või kui jäätmete ülekanded väljapoole tegevuskohta ei ületa lõike 1 punktis b osutatud künniseid, kinnitab asjaomase käitise käitaja oma aruandes, et heide või ülekanded väljapoole tegevuskohta ei ületa kõnealuseid künniseid.
3. Käitajad leiavad lõikes 1 osutatud andmed mõõtmise teel. Kui mõõtmine ei ole võimalik, leiavad käitajad andmed arvutamise teel. Kui ei mõõtmise ega arvutamise ei ole võimalik, võivad käitajad leida andmed koguse hindamise teel.
4. Käitajad märgivad aruandes ära andmete saamiseks kasutatud meetodid. Kui andmed saadi mõõtmise teel, esitatakse analüüsimeetod. Kui andmed saadi arvutuste teel, esitatakse arvutusmeetod.
5. Lõikes 1 osutatud aruannet koostades kasutavad käitajad parimat olemasolevat teavet, mis võib sisaldada seireandmeid, heitekoefitsiente, massitasakaalu võrrandeid, kaudset seiret või muid arvutusi, insenertehnilisi hinnanguid ja teisi meetodeid, kooskõlas artikli 8 lõikega 1 ning rahvusvaheliselt heakskiidetud metoodikatega, kui need on kättesaadavad.
6. Lõike 1 punkti a kohaselt esitatud, II lisas osutatud heide peab hõlmama kõiki heitkoguseid kõigist käitise tegevuskohas olevatest allikatest, mis on loetletud I lisas.
7. Lõikes 1 osutatud andmed peavad sisaldama kõigi tahtlike, juhuslike, plaanipäraste ja planeerimatute tegevuste käigus toimunud heidet ja ülekandeid kokku. Nende andmete edastamisel täpsustavad käitajad võimaluse korral, millised andmed on seotud juhusliku heitega.
8. Iga käitise käitaja kogub asjakohase sagedusega andmeid, mis on vajalikud selleks, et teha kindlaks selline heide ja sellised ülekanded väljapoole tegevuskohta, mille puhul tuleb järgida lõike 1 kohaseid aruandlusnõudeid.
9. Iga asjaomase käitise käitaja hoiab viie aasta jooksul alates asjaomase aruandeaasta lõpust pädeva asutuse jaoks kättesaadavana dokumentatsiooni andmetega, mille alusel aruanne koostati. Selles dokumentatsioonis tuleb ühtlasi kirjeldada andmete kogumisel kasutatud metoodikat.

10. Liikmesriigid võivad otsustada, et nad teevad ise kindlaks lõike 1 punktis a osutatud tahtliku heite kogused nende käitajate eest, kelle käitis kuulub I lisas nimetatud tegevusvaldkonda nr 2 või nr 7. Sellisel juhul ei kohaldada nende käitajate suhtes seoses sellise heitega lõikeid 1–9.
11. Võttes arvesse artiklis 6 sätestatud nõudeid, määravad liikmesriigid kindlaks kuupäeva, millal käitajad peavad pädevale asutusele esitama käesolevas artiklis osutatud andmed.

Artikkel 6

Liikmesriikide aruanded komisjonile

1. Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile elektrooniliselt aruande, mis sisaldab kõiki artiklis 5 osutatud andmeid, sellises vormis ja selliseks tähtjaks, nagu komisjon kehtestab rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Aruande esitamise kuupäev on hiljemalt 11 kuud pärast aruandeaasta lõppu.
2. Komisjoni talitused, keda abistab Euroopa Keskkonnaamet (edaspidi „keskkonnaamet“), sisestavad liikmesriikide esitatud andmed portaali ühe kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriigid on esitanud lõike 1 kohase aruande.

Artikkel 7

Andmed hajureostusallikatest pärit saasteainete heite kohta

1. Komisjon, keda abistab keskkonnaamet, lisab portaali andmed hajureostusallikatest pärit saasteainete heite kohta, kui need andmed on olemas ja liikmesriigid on need juba esitanud.
2. Portaalis kättesaadavad andmed peavad võimaldama kasutajail otsida ja identifitseerida hajureostusallikatest pärit saasteainete heidet piisava geograafilise jaotuse alusel ning sisaldama teavet andmete tuletamise meetodika kohta.
3. Kui komisjon teeb kindlaks, et andmeid hajureostusallikatest pärit heite kohta ei ole, siis on tal õigus võtta kooskõlas artikliga 15 vastu delegeeritud õigusakte, et käesolevat määrust täiendada ja algatada ühest või mitmest hajureostusallikast pärit asjakohaste saasteainete heidet käsitlev aruandlus, kasutades selleks asjakohasel juhul rahvusvaheliselt tunnustatud meetodeid.

Artikkel 8
Kvaliteedi tagamine ja hindamine

1. Iga käitise käitaja, kellele kohaldatakse artiklis 5 sätestatud aruandlusnõudeid, tagab tema poolt edastatavate andmete kvaliteedi.
2. Pädevad asutused hindavad lõikes 1 osutatud käitiste käitajate esitatud andmete kvaliteeti, eelkõige andmete täpsust, terviklikkust, järjepidevust ja usaldusväärsust.

Artikkel 9
Juurdepääs teabele

1. Komisjon, keda abistab keskkonnaamet, teeb portaalis sisalduvad andmed internetis avalikult tasuta juurdepääsetavaks ühe kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriigid on esitanud aruanded kooskõlas artikli 6 lõikega 1.
2. Kui portaalis sisalduvad andmed pole internetis avalikult hõlpsasti juurdepääsetavad, hõlbustavad asjaomane liikmesriik ja komisjon avalikult juurdepääsetavates kohtades elektroonilist juurdepääsu portaale.
3. Iga liikmesriik teeb artikli 5 kohaselt esitatud andmed, ja artikli 7 lõike 1 kohased andmed, kui need on olemas, üldsusele pidevalt ja tasuta kättesaadavaks, ilma piiranguta, mille kohaselt saaksid juurdepääsu ainult registreeritud kasutajad.

Artikkel 10
Konfidentsiaalsus

Kui liikmesriik käsitleb andmeid vastavalt direktiivi 2003/4/EÜ artikli 4 lõikele 2 konfidentsiaalsena, märgitakse vastava aruandeaasta kohta koostatud ja käesoleva määruse artikli 6 lõikes 2 osutatud aruandes iga käitise kohta eraldi, milliseid andmeid ei tohi avalikustada ja mis põhjusel.

Artikkel 11
Üldsuse osalemine

1. Komisjon pakub üldsusele varajasi ja tõhusaid võimalusi osaleda portaali edasiarendamises, sh suutlikkuse suurendamises ja käesoleva määruse muudatuste ettevalmistamises.

2. Üldsusel peab olema võimalus esitada märkusi, teavet, analüüse ja arvamusi mõistliku aja jooksul.
3. Komisjon võtab sellist panust asjakohaselt arvesse ja teavitab üldsust osalemise tulemustest.

Artikkel 12

Suunised

Komisjon, keda abistab keskkonnaamet, koostab ja ajakohastab korrapäraselt käesoleva määruse rakendamist toetavaid suuniseid, milles käsitletakse vähemalt järgmist:

- (a) andmeesituskord;
- (b) esitatavad andmed;
- (c) kvaliteedi tagamine ja hindamine;
- (d) konfidentsiaalsete andmete puhul: avaldamata jäetud andmete tüüp ja avaldamata jätmise põhjused;
- (e) viited heite kindlakstegemise, analüüsi ja proovivõtu rahvusvaheliselt tunnustatud meetoditele;
- (f) viited emaettevõtjatele.

Artikkel 13

Teadlikkuse suurendamine

Liikmesriigid ja komisjon suurendavad üldsuse teadlikkust portaalist ning edendavad selles sisalduvate andmete mõistmist ja kasutamist.

Artikkel 14

Lisade muutmine

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 15 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisa ühel või mitmel järgmisel eesmärgil:
 - (a) lisada tööstuse või põllumajanduse tegevusvaldkond, millel on või eeldatavasti on saasteainete heitest, jäätmete või reovee ülekannetest või ressursikasutusest tulenev mõju tervisele või keskkonnale; peamine tegur tervisele või keskkonnale avalduva mõju kindlakstegemisel on heide või ülekanded, mis

ületab artikli 5 lõike 1 punktis b ja II lisas esitatud vastavaid aruandluskünniseid;

- (b) viia see kooskõlla protokolliga pärast viimase lisade muudatuste vastuvõtmist.
2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 15 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse II lisa ühel või mitmel järgmisel eesmärgil:
- (a) kohandada seda teaduse või tehnika arenguga;
 - (b) lisada saasteaineid, mille heitel õhku, vette ja pinnasesse on või eeldatavasti on kahjulik mõju keskkonnale või inimeste tervisele, sealhulgas saasteaineid, mille heide tekib käesoleva määruse I lisas osutatud tegevusvaldkondades ning mis vastavad ühele järgmistest tingimustest:
 - i) neid käsitatakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XIV lisa alusel väga ohtlike ainetena;
 - ii) neid käsitatakse direktiivi 2000/60/EÜ või 2008/105/EÜ alusel prioriteetsete ainetena;
 - iii) need on lisatud direktiivi 2006/118/EÜ või 2008/105/EÜ raames kehtestatud jälgimisnimekirjadesse;
 - iv) nende suhtes kohaldatakse direktiivi 2008/50/EÜ, 2004/107/EÜ või 2006/118/EÜ kohaseid piirnorme või muid piiranguid;
 - (c) kehtestada ja ajakohastada heite künniskoguseid, et saavutada eesmärk koguda vähemalt 90 % iga niisuguse saasteaine heitest õhku, vette ja pinnasesse, mis tekib I lisas osutatud tegevusvaldkondades; lisada nullkünnised ainete jaoks, mis on keskkonnale või inimeste tervisele eriti ohtlikud;
 - (d) viia see kooskõlla protokolliga pärast viimase lisade muudatuste vastuvõtmist.

Artikkel 15

Delegeeritud volituste rakendamine

- 1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
- 2. Artikli 7 lõikes 3 ja artiklis 14 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [väljaannete talitus: palun lisada kuupäev – käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja

arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 7 lõikes 3 ja artiklis 14 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 7 lõike 3 ja artikli 14 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 16 **Komiteemenetlus**

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 17 **Karistused ja nõuete täitmist tagavad meetmed**

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva määruse alusel vastu võetud riiklike meetmete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni

viivitamata nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.

2. Lõikes 1 osutatud karistused hõlmavad trahve, mis on proportsionaalsed rikkumise toime pannud juriidilise isiku käibega või füüsilise isiku sissetulekuga. Trahvide suurus arvutatakse nii, et oleks tulemuslikult tagatud, et rikkumise eest vastutav isik jääb ilma asjaomasest rikkumisest saadud majanduslikust kasust. Korduvate rikkumiste korral suurendatakse järk-järgult trahvimäära.
3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud karistuste puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse järgmist:
 - (a) rikkumise laad, raskusaste ja ulatus;
 - (b) asjaolu, kas rikkumine oli tahtlik või tulenes hooletusest;
 - (c) rikkumisest mõjutatud elanikkond või keskkond, võttes arvesse inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge taseme saavutamise eesmärgile avalduvat mõju.
4. Liikmesriigid võtavad vastu nõuete täitmist tagavad meetmed, mille abil ennetatakse ja avastatakse lõikes 1 osutatud rikkumisi.

Artikkel 18

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 166/2006 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2026.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele (EÜ) nr 166/2006 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt III lisa vastavustabelile.

Artikkel 19

Üleminekusätted

Olenemata artikli 18 esimesest lõigust kohaldatakse määrust (EÜ) nr 166/2006 jätkuvalt 2024. aasta aruandluse suhtes.

Artikkel 20

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourgis,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus tööstuskäitiste keskkonnaandmete esitamise ja tööstusheite portaali loomise kohta

Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: 09 Keskkond ja kliimamuutused

Ettepanek käsitleb:

- ☐ uut meetet
- ☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁶¹
- ☒ olemasoleva meetme pikendamist
- ☐ ühe või mitme meetme ühendamist teise või uue meetmega

Eesmärgid

Üldeesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on:

- (1) ajakohastada Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrit kooskõlas hiljuti valminud mõjuhindangu järeldustega, luues selleks tööstusheite portaali (edaspidi „portaal“);
- (2) parandada ELis juurdepääsu tööstuskäitiste keskkonnateabele;
- (3) taasluua portaal tööstusheidete direktiivi ja sellega seotud ELi keskkonnavalasid õigusakte toetava vahendina.

Eelkõige aitab käesolev ettepanek saavutada eesmärged, mis on sätestatud järgmistes õigusaktides:

- Euroopa roheline kokkulepe: „Komisjon vaatab läbi ELi meetmed suurtest tööstuskäitistest pärineva saaste vähendamiseks.“;
- nullsaaste tegevuskava: „[Tööstusheidete direktiivi ja Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määruse läbivaatamise] eesmärk on [...] parandada üldsuse juurdepääsu teabele, [...] ning lihtsustada liikmesriikide tulemuste võrdlemist tööstusheite vähendamise valdkonnas.“

⁶¹ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

Ettepanekud on täielikult kooskõlas ka kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030, eelkõige seoses järgmiste kestliku arengu eesmärkidega.

- „3.9. Vähendada oluliselt selliste surmade ja haigestumiste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine.
- 9.4. Uuendada taristut ja moderniseerida tööstused nende kestlikuks muutmiseks, samuti tõhustada ressursikasutust ning võtta laialdasemalt kasutusele puhtad ja keskkonnanahoidlikud tööstusprotsessid ja tehnoloogia, kusjuures kõik riigid võtavad meetmeid vastavalt oma suutlikkusele.
- 12.4. Saavutada kemikaalide ja kõigi jäätmete keskkonnaohutu käitlemine kogu nende olemusringi jooksul vastavalt kokkulepitud rahvusvahelistele raamistikele ning vähendada oluliselt nende sattumist õhku, vette ja pinnasesse, et viia miinimumini nende kahjulik mõju inimeste tervisele ja keskkonnale.
- 12.5. Vähendada jäätmete vältimise, vähendamise, ringlussevõtu ja korduskasutamise teel märkimisväärselt jäätmete teket.
- 12.6. Julgustada ettevõtjaid, eelkõige suurettevõtjaid ja hargmaiseid ettevõtjaid võtma kasutusele kestlikud tavad ja lisama oma aruandlustersüsteemides kestlikkusalase teabe.
- 12.8. Tagada, et kõik inimesed saaksid asjakohast teavet ja oleksid teadlikud kestlikust arengust ja loodusega kooskõlas olevast eluviisist.“

(4) Erieesmärgid:

1) parandada portaali tõhusust, kõrvaldades rakendamise kohta saadud tagasisides nimetatud puudused, nt ajakohastades teatatavate saasteainete loetelu, nõudes andmete esitamist pigem käitise kui rajatise tasandil;

2) aidata kaasa ringmajanduse ja mürgivaba tootmise eesmärkide saavutamisele, nõudes täiendavaid andmeid ressursside tarbimise, nt energia-, vee- ja toorainekasutuse kohta, ning muutes teatatavate ainete loetelu dünaamilisemaks, et võtta arvesse uusi probleemseid aineid;

3) aidata kaasa tööstuse CO₂ heite vähendamisele, kogudes täpsemaid andmeid tööstustegevusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite kohta;

4) laiendada portaali valdkondlikku ulatust, et parandada teadmisi muude oluliste tööstusheidete või -ülekannete kohta ja suurendada kooskõla asjaomaste õigusaktidega, eelkõige tööstusheidete direktiivi ja keskmise suurusega põletusseadmete direktiiviga.

(5) Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Määruse kavandatava muudatuse eesmärk on kõrvaldada Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri määruse / tööstusheidete direktiivi hindamisel tuvastatud

rakendamispuudused ja see aitab saavutada Euroopa rohelise kokkuleppe ulatuslikumaid poliitikaeesmärke.

Üleminek aruandlusele käitise (mitte rajatise) tasandil taastab seose tööstusheidete direktiiviga, andes seega usaldusväärsema mõõtesuuruse tööstuskäitiste keskkonnatoime kohta.

Täiendavate andmete esitamine ressursitarbimise ja kasvuhoonegaaside heite kohta aitab edendada ressursitõhusaid, ringmajandusele vastavaid ja süsinikdioksiidiheitevabu tootmismeetodeid, tehes kindlaks heade ja halbade tulemustega käitised.

Valdkondliku kohaldamisala laiendamine tagab, et portaal annab täpsema ülevaate ELi tööstustegevustest tulenevatest peamistest heidetest/ülekannetest.

II lisa saasteainete loetelu ajakohastamine tagab praeguste ja tulevaste teabevajaduste täpsema rahuldamise.

Üldiselt aitavad ettepanekud tagada, et portaal on jätkuvalt terviklik ja kasutusmugav ELi tööstuskäitiste asukoha ja tulemuste andmebaas.

(6) Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Portaal annab teavet, sealhulgas igast käitisest eralduvate saasteainete üldise heite kohta, ja see on peamine näitaja, mille abil saab jälgida läbivaadatud tööstusheidete direktiivi edusamme keskkonnamõju vähendamisel. Neid näitajaid esitatakse endiselt igal aastal võrreldaval ja hõlpsasti kättesaadaval viisil portaali kaudu, mida haldab Euroopa Keskkonnaamet.

Üksikasjalikum aruandlus saasteainete heite kohta käitise tasandil võimaldab jälgida peamisi tegevusi, st kelle keskkonnatoime paraneb või kes on selles valdkonnas maha jäänud.

Ressursikasutuse aruandluse lisamine võimaldab kindlaks määrata uusi näitajaid materjalide, vee ja energia kasutamise kohta, mis võimaldab jälgida ressursitõhususe paranemist.

(7) Ettepaneku/algatuse põhjendused

(8) Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava.

Käesoleva finantsselgitusega tagatakse Euroopa Keskkonnaameti rahastamine, et luua ajakohastatud, laiendatud, kasutusmugav ja täielikult toimiv tööstusheidete portaal. Portaali asendatakse Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegister.

Ajakava:

– **2024. aasta 1. ja 2. kvartal** – ettevalmistav töö: analüütiline töö lisamoodulite väljatöötamiseks, et viia portaali vastavusse tööstusheidete direktiivi laiendatud kohaldamisalaga ja tagada lisaks saasteainete heite andmete esitamisele ka ressursikasutuse (materjalid, vesi, energia) andmete esitamine.

– **2024. aasta 3. kvartal** – uue portaali katsetamise etapp

– **2025. aasta 1. kvartal** – ajakohastatud portaali kasutuselevõtmine: andmete kogumine, kvaliteedi tagamine ja avaldamine

- (9) ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

ELi tasandi meetme põhjused (*ex-ante*)

Kuna aruandlusnõuete kehtestamiseks puudub ühtne kogu ELi hõlmav lähenemisviis, oleks eri liikmesriikide käitiste keskkonnatoime võrdlemine äärmiselt keeruline. Lisaks on ELi aruandlusstandardid vastu võetud ka väljaspool ELi 27 liikmesriiki, mis tähendab, et võrreldavad keskkonnaandmed on kättesaadavad ka EFTA ja ELiga ühinemisläbirääkimisi pidavate riikide käitiste kohta.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (*ex-post*)

Portaal pakub teavet, mida kasutavad kõik liikmesriigid, vähendades liikmesriikide vajadust kehtestada oma riiklikud protsessid. See aitab parandada andmete võrreldavust.

Lisaks sellele teevad määruse, tööstusheidete direktiivi ja Seveso III direktiiviga reguleeritavate tööstusettevõtete üle sageli järelevalvet eri liikmesriikide pädevad asutused. Portaal koondab selle teabe ühteainsasse kesksesse ühtsesse kontaktpunkti. Samuti luuakse selle abil teabepõhised seosed eraldiseisvate andmebaaside ja teabeallikatega, mis annavad taustteavet, näiteks õhu ja vee kvaliteedi kohta käitiste läheduses. See annab hulgaliselt teavet nende tööstuskäitistega seotud erinevate aspektide kohta; teavet, mis on väärtuslik pädevatele asutustele, tööstusharudele, vabaihendustele, üldsusele ja komisjonile (poliitikakujunduseks ja rakendamise parandamiseks).

- (10) Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Tegemist on Euroopa tööstusheite registri teistkordse muutmisega.

2000. aastal loodi Euroopa esimene heitkoguste register (Euroopa saasteainete heitkoguste register EPER) 1996. aasta IPPC direktiivi (tööstusheidete direktiivile eelnenud direktiiv) artikli 15 lõike 3 otsese tulemusena. Artikli 15 lõikes 3 on sätestatud:

„Komisjon avaldab iga kolme aasta tagant liikmesriikidelt saadud andmete põhjal andmekogu põhiliste heitkoguste ja nende allikate kohta. Komisjon kehtestab andmete edastamiseks vajaliku vormi ja üksikasjalikud andmed artiklis 19 sätestatud korras.

Samas korras võib komisjon teha ettepanekuid meetmete kohta, mis tagavad esimese lõigus nimetatud heitkoguseid käsitleva andmekogu andmete ning muude heitkoguseid käsitlevate registrite ja allikate vastastikuse võrreldavuse ja täiendavuse.“

2006. aastal asendati EPER Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistriga, et EL saaks täita oma rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad keskkonnainfo kättesaadavuse Århusi konventsiooni ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni Kiievi protokollist.

- (11) Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

See meede on kooskõlas teiste ELi poliitiliste meetmetega ja käimasolevate algatustega, mis tulenevad Euroopa rohelisest kokkulepest.

- (12) Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang

Sõelale jäi võimalus, et Euroopa Keskkonnaamet jätkab portaali haldamist ja viib kõik täiendavad muudatused ellu keskkonna peadirektoraadi järelevalve all. See on soovitatav, sest:

1) see pakub selget lisaväärtust, tagades kogu ELis ühtse lähenemisviisi, mis kantakse protokoll, mida kasutavad ülemaailmse võrdlusalusena ka teised maailmajaod (nt Lõuna-Ameerika, Jaapan ja OECD üldiselt);

2) ilmne on koostoime Euroopa Keskkonnaameti rolliga õhu- ja veekvaliteeti jm käsitleva keskkonnateabe haldamisel.

Muud uuritud variandid:

ainult *liikmesriikide* väljatöötatud saasteainete heite- ja ülekanderegistritele tuginemine. Århusi konventsiooni ja selle protokoll osalisena peab EL täitma oma kohustusi. Kuna ka liikmesriigid on protokoll osalised, oleks teoreetiliselt võinud kõik protokollist tulenevad kohustused sätestada liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides. Sellisel juhul ei oleks siiski olnud tagatud ühtne kohaldamine kogu ELis, kuna protokoll sisaldab mõne sätte puhul võimalust valida, kas rakendada seda või mitte. Näiteks võib selle kohaldamisalasse kuuluvaid tegevusi kindlaks määrata kas võimsuse või töötajate arvu künnise alusel. Portaali loomine vähendab liikmesriikide vajadust luua oma riiklikud protsessid ja aitab parandada andmete võrreldavust.

- (13) Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ Piiratud kestusega

☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA

☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ Piiramatu kestusega

Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2022–2025, millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

(14) Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁶²

☐ **Eelarve otsene täitmine** komisjoni poolt

☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve jagatud täitmine** koostöös liikmesriikidega

☒ **Eelarve kaudne täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

☐ Euroopa Investeerimispankale ja Euroopa Investeerimisfondile;

☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

☐ avalik-õiguslikele asutustele;

☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

(15) HALDUSMEETMED

(16) Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Märkige sagedus ja tingimused.

[Detsentraliseeritud ametitele antavate ELi toetuste puhul kohaldatakse standardseid järelevalve- ja aruandluseeskirju.](#)

(17) Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

(18) Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus

[Detsentraliseeritud ametitele antavate ELi toetuste puhul kohaldatakse standardseid järelevalve- ja aruandluseeskirju.](#)

⁶² Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- (19) Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Ei kohaldata.

- (20) Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal)

Ei kohaldata.

- (21) Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Kohaldatakse detsentraliseeritud ametitele antavate ELi toetuste standardkorda.

- (22) ETTEPANEKU HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- (23) Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ⁶³	EFTA riigid ⁶⁴	kandidaatriigid ⁶⁵	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
3	09 10 02 Euroopa Keskkonnaamet	Liigendatud	JAH	JAH	EI	EI

⁶³ Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁶⁴ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁶⁵ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

(24) Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

(25) Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	Rubriik 3. Loodusvarad ja keskkond
--	----	------------------------------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Asutus: Euroopa Keskkonnaamet			Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
Jaotis 1. Personalikulud	Kulukohustused	(1a)	0,430	0,438	0,447	0,456	1,772
	Maksed	(2a)	0,430	0,438	0,447	0,456	1,772
Jaotis 2. Halduskulud	Kulukohustused	(1a)	0,050	0,050	0,020	0,020	0,140
	Maksed	(2a)	0,050	0,050	0,020	0,020	0,140
Jaotis 3. Tegevuskulud	Kulukohustused	(1b)	0,170	0,070	0,030	0,030	0,300
	Maksed	(2b)	0,170	0,070	0,030	0,030	0,300
Euroopa Keskkonnaameti assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 3	0,650	0,558	0,497	0,506	2,212
	Maksed	= 2a + 2b + 3	0,650	0,558	0,497	0,506	2,212

			2024	2025	2026	2027	Kokku
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 3 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 4 + 6	0,650	0,558	0,497	0,506	2,212
	Maksed	= 5 + 6	0,650	0,558	0,497	0,506	2,212

Ülaltoodud kulude põhjendus:

Euroopa Keskkonnaameti kulud hõlmavad kahe täiendava täistööajale taandatud töötaja kulusid, kes loovad IT-taristu uute andmeväljade andmete (ressursikasutuse ja täiendavate saasteainete andmete) kogumiseks, muudavad ja laiendavad XML-skeemi, et võimaldada aruandlust käitise tasandil ja uute agrotööstuslike tegevuste kohta, ajakohastavad andmeesitajate käsiraamatut, et tagada käitajate/liikmesriikide ühtsed aruanded, korraldavad koolituskursusi liikmesriikide andmeesitajatele nende uute nõuete tutvustamiseks ning haldavad seejärel aruandlust ja sellega seotud andmevooge.

IT-taristu arendamise kulud vähenevad kolmandal aastal, sest alles jäävad ainult IT-taristu hoolduskulud. Eeldatakse, et esimese kahe aasta jooksul vajab Euroopa Keskkonnaamet rohkem rahalisi vahendeid, et uuendada õigusakti ettepaneku tulemusel olemasolevaid vahendeid.

Euroopa Keskkonnaameti kulude puhul on arvesse võetud nende inflatsioonist tingitud 2 % suurust kasvu ja Taani töötasude paranduskoefitsienti alates 1. juulist 2021: 1,342. Eeldatakse, et järgnevatel aastatel see ei muutu.

Euroopa Keskkonnaametile antava ELi toetuse nõutav suurendamine kompenseeritakse programmi LIFE (eelarverida 09.0202 – ringmajandus ja elukvaliteet) assigneeringute vastava vähendamisega.

(26) Tegevusassigneeringutest rahastatav väljund (hinnang)

Ei kohaldata.

(27) Hinnanguline mõju Euroopa Keskkonnaameti ressursidele

☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	0,430	0,438	0,447	0,456	1,772
KOKKU	0,430	0,438	0,447	0,456	1,772

Personalivajadused (täistööajale taandatud töötajad):

	Aasta 2024	Aasta 2025	Aasta 2026	Aasta 2027	KOKKU
Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	2	2	2	2	2/aasta
KOKKU	2	2	2	2	2/aasta

Euroopa Keskkonnaameti töötajad loovad IT-taristu, mis on vajalik kavandatavate muudatuste rakendamiseks ning seejärel aruandluse ja sellega seotud andmevoogude haldamiseks. Need IT-täiustused on seotud aruandlusvoo tegeliku võimsusega (st aruannete arv ja laad) ning tugisüsteemidega (suunised, koolituskursused jne), et tagada nende ühtne kohaldamine tööstusettevõtjate ja liikmesriikide poolt.

(28) Komisjoni hinnanguline personalivajadus

Ei kohaldata.

(29) Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- Ettepanek/algatus:

☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomases rubriigi mittesihtotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruises sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

(30) Kolmandate isikute rahaline osalus

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

(31) Hinnanguline mõju tuludele

Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele